

חג הפסח – איגרת מידע לעובדים בארגוני רווחה ושירותים חברתיים

פסח הינו חג יהודי מן התורה והינו הראשון מבין שלושת הרגלים. הוא נחוג שבעה ימים, מט"ו בניסן ועד כ"א בניסן. השנה (2023), הוא יחול מרביעי ה- 5 באפריל ועד צאת הכוכבים, בדיוק שבוע מאוחר יותר, רביעי ה-12 באפריל.

רקע כללי

שמו של החג נובע מהפסוק "ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל" (ספר שמות, פרק י"ב, פסוק כ"ז). החג הראשון של פסח (במסגרתו נחוג 'ליל הסדר' – 5.4) מציין את יום יציאת בני ישראל ממצרים, והחג השני (רביעי, 12.4 והלילה שלפניו), את יום קריעת ים סוף בפני העם היוצא.

בין שני ימי החג יש את ימי חול המועד בהם ממעיטים בעיסוק בפרנסה ונוהגים בהם בחגיגות.

מצוות החג המרכזיות הן:

- איסור אכילה ובעלות על חמץ (בצק שתפח) במהלך כל שבעת ימי החג, וחצי היום שלפניו.
- מצוות הלילה הראשון של החג ("ליל הסדר").

ימי חול המועד: בימי חול המועד על פי ההלכה יש חובת שביתה מכל מלאכה. כלומר אין ללכת לעבודה או לעסוק במסחר וכדומה, אלא במקרים בהם המעביד אינו מאפשר חופשה, או שעלולים להיגרם הפסדים, או כשהעבודה חיונית כדוגמת שירותים רפואיים. הגבלות הלכתיות מיוחדות קיימות על מקצת המלאכות כגון תספורת וגילוח הזקן, כביסה, בנין, כתיבה ועוד.

מידע שימושי לצוות ועצות להתנהלות בתקופה זו:

- **חמץ בארגון:** כדי להתחשב בלקוחות ובאנשי צוות השומרים כשרות בחג, מומלץ להתאים את הארגון לפי ההנחיות הדתיות המתאימות. במידת הניתן יש למצוא פתרונות המאפשרים גם לעובדים שלא שומרים כשרות להתנהל בארגון, בימי החג.
- **סדר היום:** בבוקר היום שבו נערך ליל הסדר מפסיקים לאכול חמץ בשעות הבוקר (השנה בין 10:00 ל- 10:30 לערך) ויש לסיים את טקסי ביעור החמץ כשעה לאחר מכן (בין 11:15 ל- 12:00 לערך).
- **מפגשים:** החג הראשון והשני דינם כשבת. בימי ערב החג וחול המועד אין מניעה לקיים מפגשים עם פונים. אולם, כשניתן לעשות את המפגשים במועד אחר, יתכן שיהיו פונים שיבקשו לשנות את המועד, בעיקר בשל ההתארגנות המשפחתית לקראת החג וההתאספות המשפחתית במהלכו.
- **פעילות מקצועית:** על פי ההלכה, בימי חול המועד ובערב ליל הסדר, העובדים במשרות שאינן חיוניות אמורים שלא לעבוד במידה ואין בכך פגיעה בפרנסתם, ויבקשו חופשה. בשל העובדה שימי חול המועד הינם ימים מקוצרים, וכן שעובדים רבים נמצאים בחופשה מסיבות דתיות ומשפחתיות, יש לשקול שלא לקיים השתלמויות מקצועיות בתקופה זו.
- **פעילות לציון החג:** בארגונים רבים מקובל לתת מתנות לחג וכן לכנס את העובדים לטקס ברכות לחג. מומלץ לבצע התכנסויות אלו באופן שיכבד ויהיה רגיש גם ללא-יהודים (למשל, מוסלמים שלא ישתו יין או שלא יוכלו לקבל יין במתנה).
- **חפיפה לחגים של דתות אחרות:** השנה (תשפ"ג) במקביל לפסח ולימי המועד יחולו גם ימי צום הרמדאן המוסלמי וחג הפסחא הנוצרי וכדאי להיערך להתאמת המשמרות ומתן חופשות לעובדים מהדתות השונות.
- **ספירת העומר:** ממוצאי החג הראשון של פסח מתחילים בספירת העומר ואחרי החג השני מתחילים לנהוג מנהגי אבלות. כדאי לא לקיים אירוע משמח עם ליווי מוזיקלי וכדומה בתקופה זו.

האיגרת עובדה על סמך איגרת פסח לאירגוני בריאות שנכתבה על ידי צוות המרכז הבין תרבותי לירושלים שבחר להיעזר בגישת ה-Creative Commons לקוד פתוח כגישה מנחה לצורך הגדרת אופני השימוש בחומרים שלו. אגרות מידע נוספות ניתן למצוא [בדף הפרסומים של המרכז הבין-תרבותי לירושלים](http://jicc.org.il/heb/) (<http://jicc.org.il/heb/>).

בכל מקרה, אין לראות בדף זה משום ייעוץ הלכתי.